

Ба 234465

ЦЕНТРАЛЬНАЯ

Ба 234465

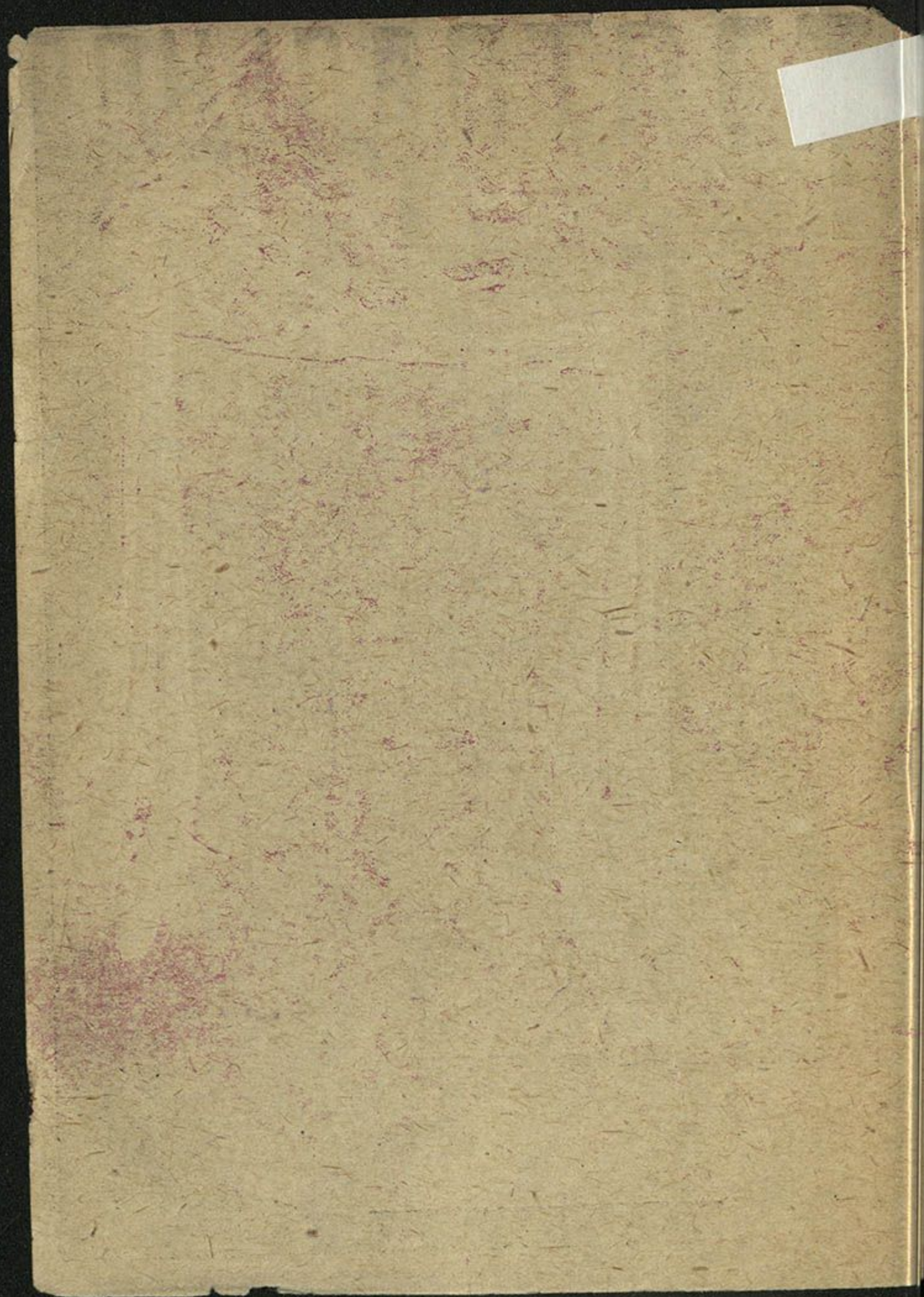
БИБЛІОТЕКА

БЕЛДЗЯРЖВЫДВЕСТВА

М. ІЛЬЛІНСКІ

ЯК МІКІТА
І ПАНАС
ПРАЦАВАЦЬ
ІШЛІ У КОЛГАС

Ба 234465

11945

М. ІЛЬЛІНСКІ

1964 г.

ЯК МІКІТА І ПАНАС ПРАЦАВАЦЬ ІШЛІ Ў КОЛГАС

СЦЭНКІ ДЛЯ СЦЭНЫ Ў ЯКІХ ПАДЗЕІ
НЕ ПАДЗЯЛЯЮЦА НА ДЗЕІ

234465

Бел. 2005

№	Дата	Кол-во экз.	Подпись

1365

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
МЕНСК — 1930

Дзяржаўная
бібліятэка БССР
імя У. І. Леніна

11 0. 0 3. 2010

Заказ № 405. 10.000 экз. (1 арк.). Галоўлітбел № 1236.

Друкарня Беларускага Дзяржаўнага Выд-ва.

Агульныя заўвагі да пастаноўкі паказу.

Кулацтва, пераканаўшыся ў немагчымасьці спыніць колгасны рух сродкамі непасрэднага змаганьня з ім (агітацыя, запалохваньне, тэрорыстычныя ўчынкі) перайшло да іншых спосабаў змаганьня.

Жадаючы, каб колгас з першага дня свайго існаваньня быў слабым (ня меў сродкаў вытворчасьці), кулак выкідвае новы лёзунг: „у колгас ідзі, але сваю гаспадарку руйнуй, бо ў колгасе табе ўсё дасьць дзяржава“. Частка несьвядомага сялянства папалася на гэту кулацкую вуду.

Гэты паказ накіраваны на тое, каб паказаць на шкодныя вынікі разбазарваньня жывёлы і нядбайных адносін да падрыхтоўкі да веснавой сяўбы.

АФАРМЛЕНЬНЕ ПАКАЗУ.

Гэты паказ можа быць разыграны ў любым месцы, ці то будзе вуліца, ці то звычайная сялянская хата, ці хата-чытальня і гэтак далей. І калі ў тэксьце ёсьць заўвагі: „узыходзіць на сцэну“, „сыходзіць са сцэны“ і г. д., дык пад словам сцэна трэба разумець тую пляцоўку, на якой разгорт-

ваецца паказ. У творы ёсьць месцы, калі глядачы нібы прымаюць удзел у паказе—голос з відоўні,— дык той, хто будзе ставіць гэты паказ павінен падрыхтаваць апрача пяцёх асноўных асоб яшчэ 2—3, якія, знаходзячыся сярод глядачоў, будуць казаць гэтыя словы, інакш кажучы будуць гэтымі „галасамі“ з відоўні.—Гэта ўтвораць пэўную сувязь паміж выканаўцамі і глядачамі.

Тэкст усе асобы павінны ведаць напамяць, і тэмп выкананьня павінен быць жвавы, што дасць магчымасьць лёгкага пераходу да сьпеваў і скокаў.

Паказаныя ў тэксце мотывы прыпевак, можна знайсці ў сьпеўніку Ўл. Тэраўскага „Лірнік“. Калі-ж гэтага сьпеўніка няма, ці выканаўцам цяжка будзе вывучыць гэтыя мэлёды, дык пэўне-ж у кожнай вёсцы знойдзецца які-небудзь гарманісты, цымбалісты ці іншы музыка, які будзе акомпанаваць выкананьню прыпевак і сам здолее дабраць да іх пэўныя мэлёды.

ХАРАКТАРЫ І ГРЫМЫ.

Дзед Пацешнік—гэта вясёлы, рухавы стары, з вялікай сівой барадою і валасамі, пастрыжанымі па-старасьвельку, у доўгой сьвітцы ці кажусе, падперазаны тканым паясом, на нагах лапці, на галаве мягерка ці якая іншая зімовая шапка.

Што да рэшты выканаўцаў, дык іх лепш за ўсё апрануць і загрыміраваць так, каб яны былі падобнымі да характэрных мясцовых асоб. Гэта зна-

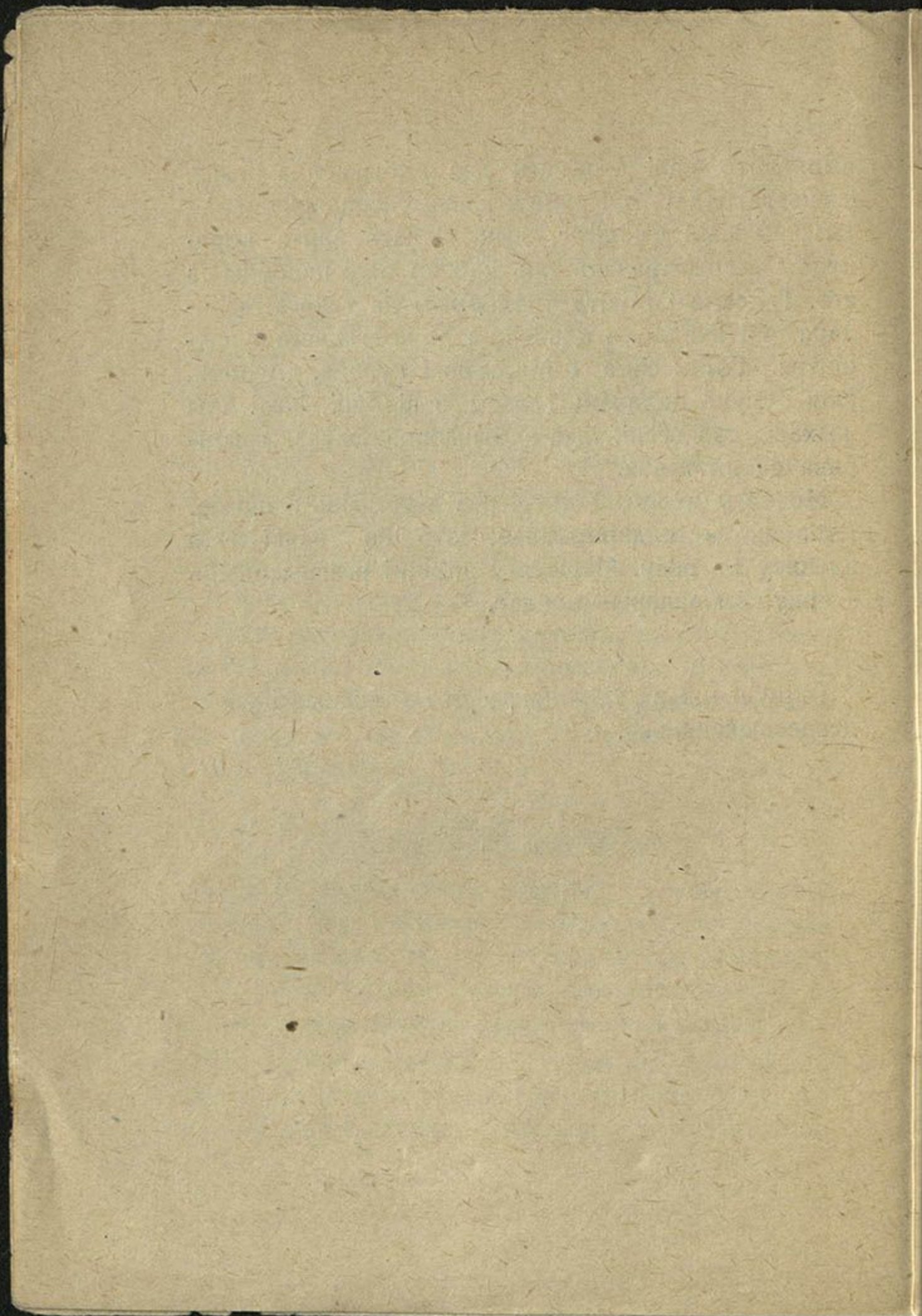
чыць, што калі ў вёсцы, дзе адбываецца паказ, ёсьць гаспадар, які руйнуе сваю гаспадарку перад тым, як ісьці ў колгас, дык Панаса варта апра- нуць і загрыміраваць так, каб ён быў падобны да яго. Таксама і Мікіту—падобным да такога гаспа- дара, які сьвядома адносіцца да колгаснага будаў- ніцтва. Гэтак сама і Марылю і кулака. Асобам, якія будуць падаваць галасы з відоўні, калі яны жыхары тэй вёскі, дзе адбываецца паказ, грымі- равацца ня трэба.

Мікіта ў першы і другі раз выходзіць з пугаю. Гэта як-бы падкрэсьлівае, што ён толькі што адышоў ад возу. Марыля ў апошні раз выходзіць з аркушам паперы—мандат.

Галоўнае-ж ва ўсім паказе гэта—жвавае і ўпэў- ненае выкананьне.

Дзед Пацешнік (зьяўляецца перад гледачамі і зварачаецца да іх).

Гэй, працоўнае сялянства!
Запрашаю! Калі ласка!
Паглядзеце наш паказ;
Мо' чаго й навучыць вас.
Мы пакажам вам ня казку,
А былое, ці што будзе,
Дык ніхто хай не забудзе:
„Як Мікіта і Панас
Працаваць ішлі ў колгас“.
Той Мікіта, што з Зарэчча.
Апанас-жа з Перапечы.
Апанас быў серадняк,
А Мікіта наш—бядняк.
Так пісалася ў анкеце...
Пра Мікіту ў сельсавеце
Весткі былі вось якія:
Конь, кароўка, ды благія —
(ростам з добрага сабаку).—
Дзьве авечкі, падсвінака,
Здэцца меў,
Крупеню еў...
Больш пустую,—рэдка з млекам...

Быў сумленным чалавекам.
Апанас быў больш спрытнейшы;
Быў крыху і багацейшы...
Ну, вядома, серадняк...
І сьвіньня—не падсьвінак
Па дварэ ў яго хадзіла;
Дзьве каровы меў... Ня дзіва,
Што ён лепш і жыў і еў,
Бо, вядома, болей меў.
Так жылі-б яны і век,
Ды, вядома, чалавек
Заўжды лепшага жадае,
Дык прышла пара такая,
Каб усім ісьці ў колгас,
Каб праз нейкі пэўны час,
Збудаваўшы гаспадарку,
Ў поўнай згодзе і бяз сваркі
Ня крупеню, але скваркі
Штодня есьці.
Каб прынесьці
Шмат карысьці для дзяржавы;
І пусьціўшы трактар жвавы
На грамадзкія палі...

(Праз сцэну ідуць Панас і кулак).

Кулак (перапыняючы дзеда Пацешніка, да Пана-
наса навучальна).

Быдла рэж, гуляй, смалі!
Бо ўсёроўна у колгас
Пойдзеш, браце мой Панас.

Дзед Пацешнік. Вось Панас наш і кулак.
(Выходзіць)

Панас (зьдзіўлена). Як-жа так?

Кулак. Ты серадняк.

Панас. Дык якая мне турбота?

Кулак. А такая, што галота
У колгас ідзе ні з чым.

Панас. Ну, а я, браток, прычым?

Кулак. Дык які табе рахунак
Ім нібы у падарунак
Гаспадарку аддаваць?

(Панас уважліва слухае).

Пане браце, разважаць
Трэба заўжды...

Панас. Гэта праўда.
Толькі як-жа жыць бяз быдла?

Кулак. Пане браце, мне абрыдла
Растлумачываць.

Панас (упарта). Ну як?

Кулак (з кепікамі).

Ці ты дурань, ці дзівак?

Панас (разводзячы рукамі).

Ну, ня цямлю... Плюнь у вочы...

Кулак (навучальна).

Ты разваж: улада хоча
Ўсюль колгасы закладаць,
Дык яна і ўсё даваць
будзе вам.

Панас (узрадавана). Дык, знацца, нам
Мець свайго зусім ня варта?!

Кулак. Зразумела, так! Бяз жартаў.
Ўсё зьнішчай.

Панас (з захапленьнем). Ды ўжо-ж! (Бядуючы).
А-яй-яй-яй!

Кулак. Не бядуй, бо маеш часу
Да закладзінаў колгасу. (Выходзяць).

Дзед Пацешнік (уваходзіць і да гледачоў).

І Панас ад тэй хвіліны
Разбазарываў скаціну.
Быў ён, мусіць, дзіваком,
Ці ня чуў, што з кулаком
Асьцярожным трэба быць;
Меней слухаць, больш сачыць
За задумам кулака.

Панас (ідучы праз відоўню, крычыць),
Жонка, гэі! Да ліха спрэчку!
Рэж апошнюю авечку;
Хутка ўжо ідзем ў колгас!

Дзед Пацешнік (да глядачоў).

Вось з'явіўся і Панас. (Выходзіць).

Панас (уваходзіць на сцэну і крычыць).

Жонка! Немач! Вось дзе ліха!

Марыля (уваходзіць).

Тут я, тут. Даволі, ціха...

Панас (пытальна). Ну?

Марыля. Зарэзала авечку.

Панас. Дык палі, Марыля, ў печцы,
Ды усмаж кавалак добры;
Перадок ці бакавіну...

Марыля (перапыняе).

Ня вучы мяне—жанчыну. (Выходзіць).

Панас (адзін. Да глядачоў).

Меў штодня раней турботу;
Працаваў, як вол да пота,
А цяпер...
Жару, як зьвер!!!

(Пяе на мотыў „Гарні, гарні бульбу з печы“ і скача).

Эх, гуляй душа і цела.
Гаспадарка паляцела!
Ані сьвінкі, ні кароўкі,

Ні цялушкі, ні вяроўкі,
Ні аброці, ні каня...
Рэж апошняе ягня!
Їх-ха! Га-ха-ха!
Ўсё жыцьцё пацяруха!
Не баліць мая галоўка...

Мікіта (ідучы ў відоўні на сцэну, перапыняе).
Скачаш, куме, дужа лоўка!

Панас (узрадавана).
А, Мікіта! Скуль-жа гэта?
Колькі часу!.. (Вітаюцца).

Мікіта. Так, ад лета
Ня прышлося нам сустрэцца.

Панас. Дык кажы-ж як живеца,
Жонка як, сыноч Цімоха?

Мікіта. Ды нішто: жывем патроху.
Ехаў вась праз вашу вёску;
Раптам чую пагалоску,
Што у вас, як і ў нас,
Утвараецца колгас.

Панас (з зацікаўленасьцю).
Ехаў кажаш? А на чым?

Мікіта. Ды на коніку сваім.

Панас (са здзіўленьнем).
Што? Каня яшчэ ты маеш?

Мікіта (не розумеючы).

Ну, а як-жа? Разважаеш
Неяк дзіўна ты, Панас.

Панас (зусім здзіўлены).

Коні ёсьць яшчэ у вас?

Мікіта. Зразумела. Што-ж за дзіва?

(Не розумеючы). Што-ж глядзіш так
скосу-крыва?

Для здзіўленьня тут прычыны
Я ня бачу...

Панас (крыва ўсьміхаючыся).

Мы скаціну
Ўсю папродалі ужо.

Мікіта (з вялікім здзіўленьнем).

Ўсю папродалі? Няўжо?

Панас (зухавата).

Што ня продалі—ў живот.

Мікіта (здзіўлена).

Ну і дзіўны-ж вы народ.

Панас (з захапленьнем).

Вох, ужо папаядалі!

Мікіта. А далей?..

Панас (нядбайна). Браток, ня дбалі...
(Упэўнена). Пойдзем гамузам ў колгас.

Мікіта. З чым-жа пойдзеце, Панас?!
Чым вясной угноіш глебу,
А бяз гною яна хлеба
Вам ня дасьць.

Панас (упэўнена). Так, ня дасьць.
(Бадзёра). Але дзяржава...

Мікіта (перапыняючы і з кепікамі).
Дасьць вам хлеба, дасьць вам сала?
Дасьць вам, знацца, угнаення...

Панас (упэўнена).
Дасьць нам трактар.

Мікіта (з кпінамі)... і насеньня
На талерачцы падасьць.
(Абурана): Бізуна няма на вас!
(Навучальна). У нашай вёсцы —
у Зарэччы,
Мы мяркуем, чалавеча,
Што дзяржава—гэта мы:
Сувязь фабрыкі з зямлёю.
А таму сябе шануем,
Гаспадаркі ня руйнуем.
Будзем мець вясною гною;
Заарэм супольна поле;

Ды адборнае насеньне
Кінем ў землю, дык напэўна
Будзем мець усё, што трэба...
А інакш, браточак, хлеба
Не зьясі; бо перш чым ўзяць,
Трэ' самому нешта даць...
Вось як трэба разважаць!..

Панас (адмоўна).

Гэта нам не па натуры.
Мы канёў усіх, на скуру;
Ўсіх кароў сваіх, на мяса;
Парсюкоў мы, на каўбасы,
А авечак... Хочаш ведаць?
— Заставайся паабедаць.

Мікіта. Гасьцяваць ня маю часу,
Да таго-ж ня вельмі ласы
Я, браток, на пачастункі.

Панас (вясёла падміргваючы).

Маем, куме, мы і трункі!

(Пяе на той самы мотыў, што і раней, і скача).

Эх, гуляй, душа і цела,
Гаспадарка праяцела!
Іх-ха! Га-ха-ха!
Ўсё жыцьцё—пацяруха!

Мікіта (таксама пяе на мотыў „яблычка“ і скача).

Эх, яблычка, куды коціцца:
Гаспадарку разбазарыш—
Не звароціцца.

Панас (як вышэй, п'е на мотыў „Бульба“
2-я частка).

Дасьць дзяржава ўсё ў свой час;
Кажуць людзі ўсе у нас.

Мікіта (як вышэй, п'е на мотыў „Бульба“
2-я частка).

Слухай болей кулакоў;
Застанешся без штаноў.

(Абодва, скачучы і пячучы, сыходзяць са сцэны).

Дзед Пацешнік (зьяўляецца і да глядачоў).

Вось глядзі, народ, дзівуйся;
Хочаш сьмейся, хочаш злуйся...
Толькі час бяжыць, мінае
І вясна ужо лунае
Над грамадзкімі палямі.
Тыдзень, месяц і прад намі
Паўстае тады патрэба
Накарміць насеньнем глебу.
І Мікіта і Панас
Вырашалі ў гэты час
Гэта самае пытаньне.
Ну, а як?—глядзеце самі.
Прыглядайцеся, мяркуйце,
На мяне ня вельмі злуйце,
Бо, заехаўшы далёка,
Ня ў брыво патраплю—ў вока!

Панас (уваходзіць, скачучы і пяючы, на мотыў „Пісар гусі ганяе“).

Вох, чух-чухі-чух!

Бач, падзёрты мой кажух,

Ўвесь падзёрты, палатаны...

Я-ж скачу, як апантаны.

Не баліць мая галоўка,

Бо ў дзюравым вельмі лоўка;

Ветрык суша, дожджык моча...

Ўсё нутро маё як хоча.

Вох, чух-чухі-чух!

Ўвесь падзёрты мой кажух!

Дзед Пацешнік (з кепікамі).

Скачаш ўсё?

Панас (нядбайна). Скачу, дзядуля!

Дзед Пацешнік (кпліва).

Ну скачы, скачы... Пайду я. (Ідзе).

Ты-ж скачы, гуляй, нябожа!

Панас. Жонку там пабачыш можа,
Дык дамоў няхай ідзе!

Дзед Пацешнік.

Як убачу толькі дзе,

Дык скажу ужо. Бывай!

(Выходзіць).

Панас (адзін. Да гледачоў).

Немач хай на гэту бабу!

Як тут дойдзеш з ёй да ладу?!

Дайце рады, грамадзяне!
Недзе бегае ад раньня;
Недзе лахтае ўвесь дзень...
Ну, а я адзін, як пень.

Мікіта (узыходзячы з відоўні на сцэну).

Недарэчна разважаеш.
Ці-ж работы ты ня маеш,
Што занудзіўся адзін?

Панас. Так сяджу, як сукін сын.
Ледзь ня здох ужо з нуды.
Ну, а ты адкуль? Куды?

Мікіта. Ды вось едем у гасспажыўкі.
Талакой вязем для ніўкі
Вапнячку на угнаеньне,
Ачышчанае насеньне.

Панас. Везяце?.. А мы чакаем
Каб прывезьлі, бо ня маем
Коняй мы. (Нядбайна).
Ды хопіць часу.
Організацыю колгасу
Мы, вось-вось, ужо канчаем.
Пай унесьці, пазычаем
Грошы мы у Сельгасбанку...

Мікіта (перапыняючы).

Пачакай, за гаспадарку,
Што распродалі узімку,
Вы-ж...

Панас (перапыняючы).

... Успомніў пра аўчынку!
Дзе, калі, якое была...
Ўсё, браток, ужо уплыла
У бутэльку, ды ў живот.
Зараз голы—як чарот!

Мікіта. А далей-жа будзе як?

Панас (упэўнена). Я цяпер амаль бядняк.
Ну, і іншыя, таксама...
Дык павінна-ж нам дзяржава
Пазычаць, дапамагаць...

Мікіта (з дакорам, які паступова пераходзіць у абурэньне).

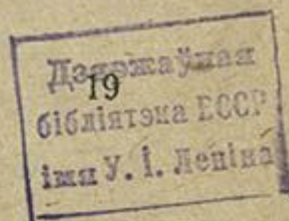
Дзе-ж на гэтых усіх узяць?
Для такіх, як ты, сялян,
Што псуюць наш толькі плян
Пабудовы гаспадаркі;
Працы тэмп зьнішчаюць шпаркі...
Фігу з маслам—ды ня грошы!

Панас (злосна).

Ня крычы і сам харошы...
Пазычае сам вапняк...

Мікіта (перапыняе).

Пазычаю. Праўда! Так!!
Бо, вядома, ёсьць нястача;
Мы бяднота, але з аддачай

Пазычаем. Бо улетку
Мы нажнем з сваіх палеткаў
Збожжа шмат!
Сам чорт ня брат
Нам будзе ў восені пару!
Мы хлеба цэлюю гару
Дамо працоўным ў гарады!
Дык што пазыкі нам тады?!

Панас (утароплена). А я... а мы...

Мікіта (абурана перапыняе яго).
Што ты?! Што вы?!

(Пяе на мотыў полька „Янка“, а пасья скача).

Ты ня косіш сенажаць,
Не кладзеш пракосы...
Гаспадаркі не наладзіш,
Будзеш хадзіць босы.

Панас (таксама).

На гаре расьце ячмень,
Пад гарою проса...
Нам дзяржава грошы дасьць
І ня буду босы.

Мікіта (як вышэй).

Шырэй зяпу разяўляй,
Растапырвай рукі...
Мусіць з гэткімі, як ты,
Нельга бяз прынукі! (Скачучы сы-
ходзіць са сцэны).

Панас (услед яму).

Ты васа—не чалавек
— Соль табе у вочы—
Можаш з раньня дапякаць,
Аж да самай ночы. (Скача).

Галасы з відоўні (да Панаса з кпінамі).

1. Усё скачаш ты?
2. Калі нарэшце
Ты скончыш, браце, гэты скок?!

Марыля (ідучы з відоўні на сцэну).

Гультай ты! Злыдзень! Абібок!

Панас (злосна). А ты дзе бегала?!

Марыля (перадражніваючы яго). Сядзела
На сходзе нашага бабкому.

Панас (з пагрозай). Па сходах бегаеш?
Дадому!!!

Марыля. Цішэй! Ня вельмі ты крычы,
Бо мы... (на бок). Бадай не урачы...

(Уголас). Жаночым сходам ухвалілі,
Каб мужыкі нас больш ня білі,
Колгас хутчэй каб закладалі,
Араць і сеяць каб пачалі.

Панас (пяе на мотыў „А мой бацька добры быў“ і скача).

На якую злыбяду
Чорт прынёс цябе—нуду?
Дзе-ж узяць насеньня, коні?

Марыля (таксама). Заараць патрэбна гоні!

Панас (як вышэй).

Вось дзе ліха, вось дзе доля:
Бабы гоняць нас у поле,
Каб ішлі араць, скародзіць.

Марыля (як вышэй).

Не пасееш, дык ня родзіць.

(Скачучы выходзяць са сцэны).

Дзед Пацешны (зьяўляецца і да глэдачоў).

Час бяжыць, ляціць, нясецца!
Там, глядзіш і восень прэцца
І, аржоньнем шуршучы,
Надаўжае час начы.
А за ёй зіма і сьцюжа...
Добра ўзімку, добра дужа!
Толькі, праўда, не для ўсіх,
Бо зіма пацешыць тых,
Хто улетку працаваў,
Да зімы ўсяго прыдбаў.
Дык сацэче-ж, грамадзяне,
У якім паскудным стане

Апынуўся наш Панас.
Гэта хай навучыць вас,
Лепш каб думаць галавою,
Ня пупом і не нагою...
Не сказаць каб іншым месцам,
А якім, дык вам вядома...

(За сцэнай чуваць голас Панаса)

Голас Панаса.

Лепш варочайся да дому,
Я кажу ў апошні раз!

Голас Марылі. Не пайду кажу!

Дзед Пацешнік (да гледачоў). Панас...
Дык сачэце-ж... я пайду.

Панас (уваходзіць, за ім Марыля).

На якую злыбяду
Увязалася за мной?

(З пыхам). Дэлегат я... І з табою
На'т ня хочу гаварыць.

Марыля (да гледачоў).

Грамадзяне! Што рабіць?
Дайце рады!!!

Голас з відоўні. А ў чым справа?

Марыля (да гледачоў). Хочу я...

Панас (перапыняючы).

Дахаты! Жвава!

Жаночы голас з відоўні.

Плюнь яму, Марыля, ў вочы,
Пабяжы ў адзел жаночы,
Ды паскардзься на яго.

Панас (ганарова).

На мяне? Ў адзел? Ого!

Голас з відоўні.

На цябе. Ты хто такі?!

Марыля (ледзь ня плачучы).

Вось пайду скажу: „ліхі,
Прост, быдлё не чалавек
Мой мужык. Заеў мой век.
Праз яго цяпер сям'я
Ўся галодная. І я
Больш ня сплю аднэй з ім ночы“.
Вось! Іду ў адзел жаночы. (Выходзіць).

Панас (да гледачоў).

Што ты скажаш? Вось дык баба!
Ну, якраз, як тая жаба,
Што на купіну ўсё прэцца...

(Углядаецца ў відоўню).

Дзе-ж бы мог Мікіта дзецца?

Мікіта (з відоўні, ідучы на сцэну).

Тут я, тут. Што за патрэба?

Панас. Мы, браток, ня маем хлеба.
Дык вось, знацца, наш колгас
Дэлегаваў мяне да вас,
Каб пазычылі да лета...
Мы-ж з прыемнасьцю за гэта
Адпрацуем вам вясною,
Ці улетку там, касьбою...

Мікіта Не... Пад працу кулаку
Пазычаць мо' й на руку.
Мы-ж улетку, ці вясною,
Ўсе працуем талакою...
Батракоў-жа нам ня трэба.

Панас. Дык аддамо... Пазычце хлеба.

Мікіта (разважна).

Дзіўна неяк мне адно:
Як-жа гэта так яно?
Толькі што пажалі збожжа...

Панас (перапыняючы).

Так... яно, браток, нягожа
Неяк здарылася ў нас...
Мы ўпусьцілі, бачыш, час.
Пакуль колгас мы закладалі
Ды грошы ў банку пазычалі,
Дык прамінула прадвясеньне.

Пакуль здабылі мы насеньня,
Там коняй, снасьці, угнаеньня,
Ды дзе што сеяць меркавалі,
Дык і вясну мы праміргалі.

Мікіта (з кепікамі).

А як сабраліся араць,
Дык пэўна бульбу абганяць
Была пара...

Панас (перапыняючы).

Мы спрабавалі „на гура“
Тады пасеяць тое-сёе
Дык дзе-ні-дзе, але благое,
Такое кволае ўзыйшло.

Мікіта (з кепікамі перапыняе).

Што тыдню, мусіць, не прайшло,
Як паўсыхала ўсё амаль?..

Панас (з сумам).

Успомніць цяжка нават. Жаль
Бярэ мяне за сэрца проста...

Мікіта (з абурэньнем).

А каб усіх-жа вас кароста
За сэрца ўзяла!
Чаму сваю
Вы гаспадарку руйнавалі?!
І як вы летась разважалі?..
— Колгас, дадуць!—Аладкі з неба
Палезуць самі ў рот?..

Панас (маркотна). Ня трэба
Было нам слухаць кулакоў...
Цяпер-бы жылі.

Мікіта (як вышэй). І ня нylі
Вось так, як зараз нyеш ты.

Панас (зб'янтэжаны).
Браток, с'ляпяя, як краты,
Былі мы ўсе тады.
А зараз гэткай злыбяды
Пазналі смак...

Мікіта (з кпінамі).
Гатоў, як рак
Паўзьці назад?!

Панас. Жыцьцю ня рад.
Голас з відоўні.
Нарэшце, гад,
Сьвядомым стаў.

Панас. Але-ж, ніколі не гадаў.

Мікіта (пяе на мотыў „Дзе-ж ты, хмелю, зімаваў“).
Ты як толькі бяз прынукі,
Дык наробіш шкоды.

2 разы { Гэта-ж хай табе навукай
Будзе назаўсёды.

Панас (таксама).

Гэта праўда, што навука,
Лепшай і ня трэба...

2 разы { Ну, дык як-жа зараз будзе,
Ці пазычыш хлеба?

Мікіта (як вышэй).

Я пазычыў-бы табе,
Ды ня маю права...

2 разы { Запытаем колектыў,—
Ён адкажа жвава.

Мікіта (зварачаецца да відоўні).

Таварышы і грамадзяне!
Згалеў зусім, згалеў да званьня
Колгас, што з вёскі Перапечы...

Панас (перапыняе).

Дайшлі да гэткае галечы,
Што ўжо ня паляць бабы ў печы.

Галасы з відоўні.

1. Хто ж іх змушаў
Скаціну ўсю папрадаваць?
2. Чаму ня дбаў
Вясною ў час ральлю ўзараць?

Панас. Ды мы-ж ня думалі ніколі...

Марыля (уваходзіць і да Панаса).

Не дэлегат ты ўжо; даволі!

Панас (з абурэньнем).

А гэта што яшчэ за мода?!

Марыля. Вы нарабілі досыць шкоды.

Цяпер-жа бабы з Перапечы

Сабе ускінулі на плечы

Цяжар—колгасам кіраваць...

Панас. Якое права вы...

Марыля (перапыняе). Маўчаць!

(Паказвае Мікітку паперу).

Глядзі, Мікіта, вось мандат.

Мікіта (бярэ паперу).

Вось гэта лоўка! Гэта так!

Марыля (да гледачоў).

Пазычце-ж нам, браты, для дзетак...

Мы просім хлеба, ды ня кветак

Пазычыць нам...

Галасы з відэўні: 1. Дамо!

2. Я дам!

Мікіта. Глядзеце-ж толькі, ненарокам

Ня дайце гэтым абібокам,

(паказвае на Панаса),

Пад'есьці добра. Хай яны

Усохнуць хоць, як кажаны.

Марыля. А ўжо-ж, напэўна. Хай адчуюць,
Ды ў іншы раз інакш мяркуюць.

Панас (пяе на мотыў „Таўкачыкі“—павольна).

А і што-ж цяпер рабіць?
Мне ня варта, проста жыць.
Люд працоўны ўвесь сьмяецца,
Дзе ад сораму падзецца?!

Мікіта (пяе таксама—шпарчэй).

Ты, Марыля, малайчына!
Толькі шкода, што мужчына
Твой зусім цябе ня варты...
Разыходзься з ім—бяз жарту.

Марыля (пяе зусім шпарка).

Так. Вазьму я з ім разлуку.
Будзе гэта хай навукай
Гэткім ёлупам, як ён,
З галавой пустой, як звон!

Пяюць разам (як апошні раз).

Будзе гэта хай навукай
Гэткім ёлупам, як ён.
З галавой пустой, як звон! *)

(Усе скачуць і разыходзяцца, скачучы, у розныя бакі, ці разам сыходзяць са сцэны).

*) Усе мотывы для прыпевак добраў Сакалоўскі Нестар.

БІБЛІОТЭКА КОЛГАСЬНІКА
ВЫШЛІ З ДРУКУ:

А. СОКАЛАЎ

У ПОШУКАХ ЛЕПШАГА ШЛЯХУ

Стар. 48.

Цана 10 кап.

Г. КАЛЕСЬНІКАВА
СВАІМІ СІЛАМІ

Стар. 64.

Цана 12 кап.

СЫРЦОЎ

КОЛГАСЫ І ПЛЯН
СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА

Стар. 38.

Цана 8 кап.

КУДЗІНАЎ

КАМУНА ІМЯ К. ЛІБКНЭХТА

Стар. 80.

Цана 15 кап.

І. АЎЧЫНІКАЎ

ГАЛОЎНЫЯ ПАРАЗІТЫ СВОЙСКАЕ
ЖЫВЁЛЫ

Стар. 67.

Цана 15 кап.

ГЛАДКОЎ

КАМУНА „АВАНГАРД“

Стар. 38.

Цана 8 кап.

А. ЦЕЛІШЧАЎ

ЯК ДЗЬВЕ ВЁСКІ ЗРАБІЛІСЯ КОЛГАСАМІ

Стар. 45.

Цана 15 кап.

БІБЛІОТЕКА КОЛГАСЬНІКА
ВЫШЛІ З ДРУКУ:

А. ЗУБРЫЛІН
ЯК НАЛАДЗІЦЬ КОЛЕКТЫЎНУЮ
ГАСПАДАРКУ

Стар. 68.

Цана 20 кап.

С. КУДЗІНАЎ
ЗА МАСАВУЮ І СУЦЭЛЬНУЮ
КОЛЕКТЫВІЗАЦЫЮ

Стар. 143.

Цана 40 кап

С. КУДЗІНАЎ
З А К О Л Г А С Ы

Стар. 40.

Цана 8 кап.

С. КУДЗІНАЎ
ЖЫЦЬЦЁ І ПРАЦА КАМУНЫ
„ЗЬВЯЗДА“

Стар. 52.

Цана 10 кап.

Ул. ПАСКРЭБКА
ТРАКТАР БУДЗІЦЬ РАНЬНЕ

Стар. 67.

Цана 10 кап.

І. Левіт
КОНТРАКТАЦЫЯ Ў ВЕСНАВУЮ
ЗАСЕЎНУЮ КАМПАНІЮ 1930 г.

Стар. 40.

Цана 10 кап.

МАЛЕВІЧ
ЗАГУЛІ ТРАКТАРЫ

Стар 52.

Цана 15 кап.

Вр. № 839/12

Blank - 11

ЦАНА 18 кал.

0-10

512

В0000004026969

Бел. 2005

